Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 801
van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**
datum: 21 september 2020

---

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Studenten hoger onderwijs - Suïcidepreventie

Uit onderzoek van de KU Leuven uit 2015 blijkt dat 1 op 8 van de eerstejaarsstudenten ooit aan zelfdoding heeft gedacht en 1 op de 100 ondernam ooit een poging. De Eenheid voor Zelfmoordonderzoek van de UGent rapporteerde in 2016 dat in 2014 minstens 276 studenten zichzelf van het leven probeerden te beroven. De meerderheid van de studenten die met suïcidegedachten kampen, zoekt geen professionele hulp, blijkt ook uit onderzoek.

1. Beschikt de minister over cijfergegevens over het aantal studenten van hogeronderwijsinstellingen, inclusief doctoraatsstudenten, dat een poging tot suïcide ondernam? Beschikt hij over cijfers voor de periode van 2010 tot nu?
2. Beschikt de minister over cijfergegevens over het aantal studenten van hogeronderwijsinstellingen dat zich in 2019 van het leven heeft beroofd? Beschikt hij over cijfers voor de periode van 2010 tot nu?
3. Als de minister niet over deze cijfergegevens beschikt, overweegt hij dan om ze te laten registeren om beter te kunnen anticiperen op de psychosociale noden van studenten?
4. Graag voor deelvragen 1 en 2 telkens het onderscheid tussen instellingen, faculteiten/departementen en bachelor-, master- en doctoraatsopleidingen.
5. Beschikt de minister over de meest actuele cijfersgegevens over studenten aan hogeronderwijsinstellingen die met suïcidale gedachten kampen, en daarvoor worden opgevolgd door de sociale diensten van de instellingen zelf?
6. Wat zijn volgens de hogeronderwijsinstellingen de meest voorkomende oorzaken voor suïcide?
7. Kan de minister een overzicht verschaffen van alle maatregelen die aan de Vlaamse hogeronderwijsinstellingen worden genomen ter preventie van zelfdoding? Welke ondersteuning biedt de Vlaamse overheid?
8. Zijn er sinds de start van de coronacrisis bijkomende maatregelen inzake suïcidepreventie genomen? Hebben de hogeronderwijsinstellingen, die de afgelopen maanden aandacht hebben gehad voor het mentaal welbevinden van hun studentenpopulatie, hiervan melding gemaakt?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (839) en Wouter Beke (801).

WOUTER BEKE
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

GECOÖRDINEERD ANTWOORD
op vraag nr. 801 van 21 september 2020
van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

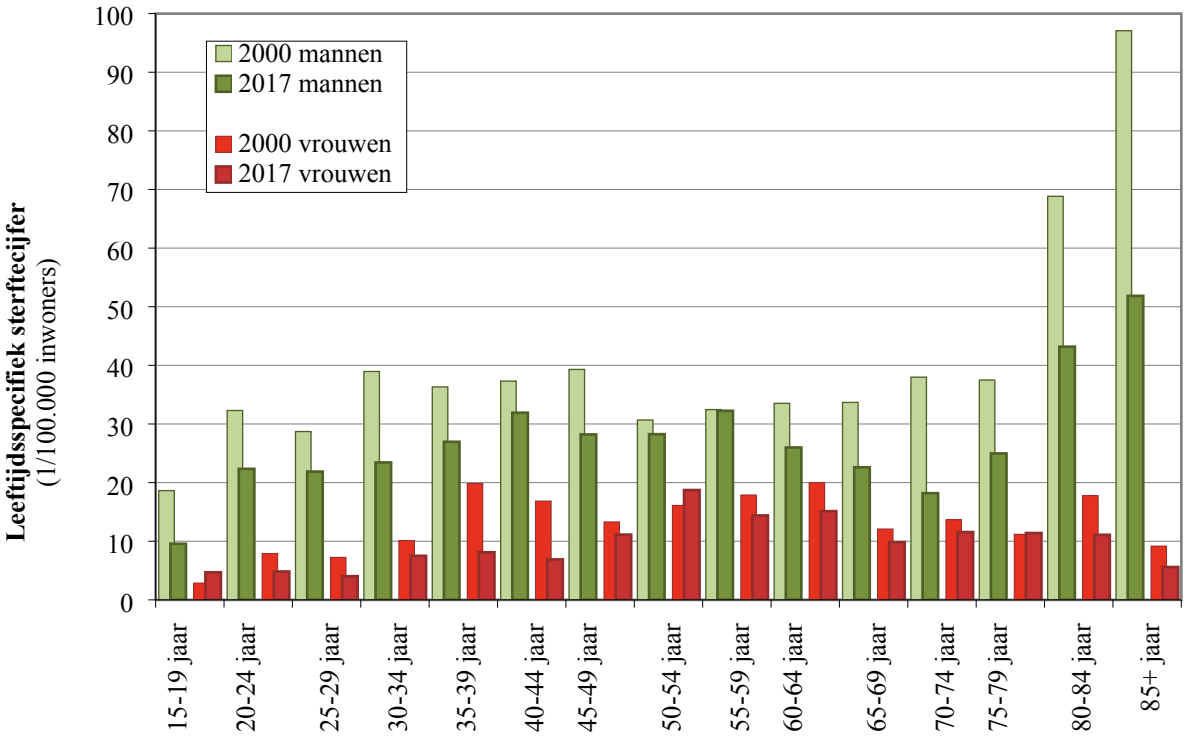
1. Op basis van de registratiestudie van de Eenheid voor Zelfmoordmoordonderzoek van de Universiteit Gent kunnen we weergeven hoe groot het aandeel van studenten is in het totaal van **suïcidepogingen** dat in Vlaamse ziekenhuizen wordt opgevangen. In onderstaande tabel worden deze gegevens voor de periode 2010 t.e.m. 2019 weergegeven. Hieruit blijkt dat in 2017 het hoogste aandeel studenten werd teruggevonden. In 2017 bleek11,6% van alle suïcidepogingen die binnenkwamen via de Vlaamse ziekenhuizen, van studenten te zijn (vanaf de leeftijd van 18 jaar). De voorbije jaren zien we opnieuw een dalende trend.

Tabel: Suïcidepogingen Vlaanderen: percentage studenten (Bron: Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, UGent)

Registratiejaar	% studenten vanaf 18jaar
2010	6,5%
2011	8,4%
2012	7,8%
2013	9,7%
2014	9,7%
2015	8,6%
2016	9,9%
2017	11,6%
2018	9,1%
2019	8,3%

2. De meest recente **suïcidecijfers** dateren van 2017. Er kunnen dus nog geen cijfers gegeven worden van 2019.

   De suïcidecijfers worden door het Agentschap Zorg en Gezondheid geregistreerd op basis van de overlijdenscertificaten. Er zijn niet altijd gegevens beschikbaar of de overledene student was of niet. Enkel naar leeftijd toe worden de suïcidecijfers systematisch geregistreerd. In onderstaande grafiek kan de evolutie van 2000 t.e.m. 2017 gezien worden voor de verschillende leeftijden. Hieruit blijkt dat zowel voor mannen als voor vrouwen tussen 19-24 jaar de suïcidecijfers zijn gedaald. Dit zijn de cijfers voor de volledige leeftijdsgroep 19-24 jaar, waar niet enkel de studenten maar ook werkende jongvolwassenen of jongvolwassenen met een andere socio-economische status toe behoren.

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid, 2017

3. Onze partnerorganisatie voor suïcidepreventie, het VLESP, werkt momenteel aan de vernieuwing en uitbreiding van het instrument voor de registratie van de suïcidepogingen. In de loop van 2021 zal dit hernieuwde instrument in de Vlaamse ziekenhuizen in gebruik worden genomen. Op basis hiervan zal er bij de Eenheid voor Zelfmoordonderzoek een meer uitgebreide registratie van de suïcidepogingen gebeuren, waarbij meer gedetailleerde informatie betreffende de studentenstatus zal geregistreerd worden. Registratie van dit soort gegevens is inderdaad belangrijk. Het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) werkt momenteel aan de vernieuwing en uitbreiding van het instrument voor de registratie van de suïcidepogingen. In de loop van 2021 wordt dit instrument in de Vlaamse ziekenhuizen in gebruik genomen. Op basis van dit vernieuwde instrument zal er bij de Eenheid voor Zelfmoordonderzoek een meer uitgebreide registratie gebeuren, waarbij meer gedetailleerde informatie betreffende de studentenstatus zal geregistreerd worden.

4. Deze gegevens zijn niet beschikbaar.

5. Deze gegevens zijn niet beschikbaar. Er worden geen systematische bevragingen gedaan aan de hogeronderwijsinstellingen betreffende suïcidale gedachten.

6. Er is nooit één oorzaak voor zelfdoding. Aan een suïcide gaat altijd een heel proces vooraf. Bij elke suïcide, ongeacht welke leeftijd, gaat het steeds om een complexe combinatie van neurobiologische, psychologische, psychiatrische en sociale factoren. Wat de sociale stressfactoren betreft, kunnen er wel verschillen gevonden worden naar leeftijdsgroep toe. Voor jongeren blijken sociale steun van vrienden en ouders van groot belang te zijn.

   Ook hierover beschikt het beleidsdomein onderwijs niet over gegevens. De oorzaken zijn meestal meervoudig. Uit onderzoek blijkt dat tot de specifieke risicofactoren bij studenten bij suïcidaliteit in het algemeen onder meer volgende factoren worden gerekend: niet heteroseksuele geaardheid, ouder dan 18 jaar zijn bij aanvang van het eerste jaar, moeilijke financiële situatie van de ouders, gebrek aan verbondenheid met

medestudenten, gebrek aan verbondenheid met familie, deel uitmaken van een niet intact gezin. Zowel biologische, psychologische, sociale of psychiatrische problemen kunnen een rol spelen.

7. Elke hogeronderwijsinstelling richt zelf in op welke manier aandacht wordt besteed aan de preventie van zelfdoding. Uit een bevraging die het VLESP vorig jaar uitvoerde bij hogeronderwijsinstellingen, bleek dat er grote verschillen zijn tussen onderwijsinstellingen in de manier hoe ze aandacht besteden aan de preventie van zelfdoding. Vaak is dit ingebed in een breder beleid rond mentaal welzijn bij de studenten en wordt dit opgenomen binnen de welzijnsdiensten of door de studentenpsychologen.

   Hogescholen en universiteiten zetten een breed scala van maatregelen in ter preventie van zelfdoding. Deze zijn doorgaans ingebed in een breder beleid rond metaal welzijn bij studenten en in de ondersteuning aangeboden door de diensten voor studentenvoorzieningen. Naast het reguliere aanbod aan psychologische en sociale dienstverlening aan individuele studenten, zijn rond de thematiek van suïcidepreventie ook veel specifieke acties ontplooid binnen de instellingen. Zo hanteert LUCA School of Arts verschillende draaiboeken om het welbevinden van studenten te bevorderen. Vives Hogeschool heeft een uitgebreid suïcidepreventieplan uitgewerkt dat rond deze problematiek info biedt en handvaten aanreikt aan studentenbegeleiders en allen die met studenten te maken hebben. UCLL Hogeschool heeft eveneens een draaiboek uitgewerkt en organiseert verdiepende training rond suïcidepreventie. Hogeschool Gent zet sterk in op onder meer vormingssessies suïcidepreventie en een opleidingsmodule omgaan met suïcidaal gedrag voor personeelsleden en studenten. Onder de noemer 'Student in Warme Stad Gent' bundelen UGent, Hogent, Arteveldehogeschool, Odisee/KULeuven, LUCA School of Arts/KU Leuven, Stad Gent, Logo Gezond+ en Fonds GavoorGeluk hun krachten voor de verbetering van het mentaal welzijn van studenten in Gent. Odisee Hogeschool heeft eveneens een draaiboek uitgewerkt rond suïcidepreventie. In Howest loopt sinds een jaar het project Buddy&mind rond welbevinden van studenten. Ook in andere hogescholen wordt rond de thematiek gewerkt.

   Ze zetten eveneens in op een duurzaam welzijnsbeleid voor alle studenten waar de preventie van psychologische problemen en ook suïcide-preventie onder valt. Als de emotionele vaardigheden van en verbinding tussen studenten (en hun omgeving) ondersteund wordt, is dat mee gericht op het verminderen van het aandeel hoogrisico studenten in het kader van suicide. Ook het creëren van een zorgend universiteitsnetwerk dat gezondheid bevorderend werkt, evenals het reduceren van de taboesfeer rond emotioneel welzijn, mentale gezondheid, psychische aandoedingen, behoren tot de doelstellingen. Dit beleid wordt ingevuld met onder andere workshops, groepssessies, individuele gesprekken, een chatlijn, sensibiliseringscampagnes rond het bespreekbaar maken van mentale problemen en het verlagen van drempels om psychologische bijstand te vragen, en buddywerking voor eerstejaars-, internationale- en kwetsbare studenten. De universiteiten hanteren voor hoogrisico studenten een aanklampend beleid, waarbij studenten actief uitgenodigd worden om deel te nemen aan verschillende begeleidingsinitiatieven. De universiteiten hebben interventie- en crisisplannen voor bij concrete dreiging en acute gevallen.

   In het kader van het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie wordt ondersteuning geboden aan hogeronderwijsinstellingen. Vanuit de suïcidepreventiewerking van de CGG wordt vorming gegeven aan personeel inzake suïcidepreventie en kan er samen een suïcidepreventiebeleid voor de hogeronderwijsinstelling worden opgemaakt. Daarnaast zijn er ook specifieke preventietools ontwikkeld voor jongeren, zoals de app On Track Again voor jongeren die een suïcidepoging hebben ondernomen, en zijn er ook verschillende zelfhulptools voor 18+ zoals BackUp en Think Life.

8. Vanuit verschillende hogeronderwijsinstellingen is er melding gemaakt dat er extra aandacht is voor het mentaal welzijn van studenten sinds de start van de coronacrisis. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar studenten uit kwetsbare groepen die kampen met eenzaamheid of verhoogde druk/stress bij de online lessen. zo werden er onder andere naar studenten berichten gestuurd met de contactgegevens van de welzijnsdiensten of studentenpsychologen indien ze vragen of problemen zouden hebben.

9. We willen ook vanuit de Vlaamse regering sterk inzetten op het mentale welzijn van onze studenten.Met de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en het steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) bekijken we hoe we op korte termijn via gerichte projecten het Studentenwelzijn duurzaam kunnen versterken.